

Bērns jūsu acu priekšā darbojas ar telefonu vai datoru un, šķiet, ir drošībā. Tomēr internetā, tāpat kā dzīvē, ir gan pieklājīgi cilvēki, gan tādi, kuri neievēro ne likumus, ne tikumus. Turklāt virtuālajā vidē pasargāt sevi un bērnus ir grūtāk, jo cilvēki ar sliktiem nolūkiem var daudz viltīgāk maskēties, izmantojot izdomātas personības un lietojot dažādus IT trikus. Tāpēc tālredzīgi ir zināt un pārrunāt ar bērnu – kā internetā rīkoties droši!

DROSS
INTERNETS.LV

Imt

**Vai zini,
ko Tavs bērns
dara internetā?**

App Store

Google Play

Vai zināji?

Privātās telpas publiskošana var būt bīstama.

Piemēram, bērns regulāri filmē video mājās un dalās ar tiem sociālajos tīklos. Kāds to var izmantot ļaunprātīgi – kā ceļvedi uz jūsu māju. Tāpēc pārrunā ar bērnu, ko internetā citiem nevajadzētu atklāt, piemēram, telefona numuru, mājas adresi un citu personisku informāciju.

.....

"YouTube", "Instagram", "Snapchat", "Facebook" paredzēti tikai no 13 gadiem, "WhatsApp" – no 16 gadiem.

Vecuma ierobežojumi sociālajos tīklos ir noteikti, ņemot vērā bērnu zināšanas un spējas parūpēties par savu drošību. Ja bērns ir reģistrējies kādā no sociālajiem tīkliem – izpēti tā darbības principus vai palūdz, lai bērns Tev tos izstāsta. Tā parādīsi, ka Tevi interesē tas, kas viņam dzīvē ir svarīgi.

.....

54 % jauniešu tic sociālajos medijos atrodamajai informācijai.*

Paskaidro bērnam, ka ne viss, kas sociālajos tīklos tiek publicēts, ir patiesība. Pastāsti, ka ziņas sociālajos tīklos un internetā ir jāizvērtē kritiski un jāpārbauda vairākos avotos. Aicini, lai bērns vienmēr konsultējās ar Tevi, ja viņam rodas šaubas par kādu informāciju.

.....

Internetā bērnam var būt pieejams vardarbīgs vai pornogrāfisks saturs.

Veidojot sava bērna viedtālrunī lietotāja kontu, norādi bērna īstos dzimšanas datus. "Google" var ieslēgt "Drošu meklēšanu" ("Safe search"), savukārt "YouTube" – "Ierobežoto režīmu" ("Restricted mode"). Vari izmantot arī "Google Play" un "Apple" kontroles rīkus "Family Link" un "Family Sharing". Tā mazināsi iespēju, ka bērns saskarsies ar nepiemērotu saturu.

Populārākie sociālie tīkli ik gadu dzēš miljoniem viltotu kontu.

Pastāsti bērnam par viltus kontiem – brīdini, ka daļa no tiem tiek veidoti ar mērķi gūt peļņu vai pat veikt krāpniecību. Paskaidro, ka svešiniekiem nevar uzticēties, pat ja liekas, ka cilvēks ir jauks un draudzīgs. Brīdini – nedoties uz tikšanos klātienē, nesūtīt intīmas fotogrāfijas, kā arī nevērt vaļā pievienotās saites, kas var saturēt vīrusus.

.....

Bērnu var emocionāli aizskart.

Bērns var saņemt, piemēram, negatīvas un rupjas piezīmes par savu ārējo izskatu sociālajos tīklos publicētajās fotogrāfijās. Svarīgi pārrunāt, lai par šādām situācijām bērns izstāsta un vērsas pēc palīdzības pie vecākiem. Vienlaikus atgādinā, ka arī bērnam interneta vidē pret citiem ir jāizturas cieņpilni.

.....

33 % bērnu nezina, kā bloķēt cilvēkus, ar kuriem viņi negrib sazināties.*

Sociālajos tīklos un lietotnēs ir iespēja iestatīt, lai bērna konts ir pēc iespējas privātāks un drošāks. Ja bērns to neprot, palīdzi viņam.

.....

Līdz 10 gadu vecumam pie tālruņa vai datora nevajadzētu pavadīt vairāk par 30 minūtēm dienā.

Līdz 13 gadiem – ne vairāk par stundu, līdz 15 gadiem – maks. divas stundas. Ikvienam vajadzētu atpūtināt acis ik pēc 40 minūtēm. Tāpēc vienojies ar bērnu par noteiktu laiku, ko viņš pavada pie viedierīcēm. Bērni var ļoti ātri aizrauties ar virtuālajā vidē pieejamo saturu, tāpēc, lai nerastos atkarība, – seko līdzi, cik daudz laika bērns internetā pavada.

Par nelegālu saturu un pārkāpumiem Tu vari ziņot mobilajā lietotnē "Drošs Internets" – tā saņemi konsultāciju un palīdzēsi sakārtot interneta vidi.

Nelegāls saturs un aktivitātes internetā ir:

- finanšu krāpšana (piemēram, naudas izzagšana no konta);
 - izteikti draudi un šantāža;
 - pazemojoši, naidpilni un cieņu aizskaroši komentāri;
 - pornogrāfiska rakstura materiāli bez "18+" brīdinājumiem;
 - aizliegtā pornogrāfija, tostarp bērnu seksuālu izmantošanu saturoši materiāli;
 - nepilngadīgām personām izteikti seksuāla rakstura piedāvājumi.
-

Lietotnē "Drošs Internets" saņemi arī eksperta konsultācijas un iegūsi noderīgu informāciju par drošību internetā.

Lietotnē vari uzzināt par privātuma iestatījumiem, drošības rīkiem un problēmu risināšanu dažādās sociālo tīklu platformās.

.....

Internets bērnam – lai košs un drošs!

Internets ir labs sabiedrotais gan dažādu mācību projektu sagatavošanā, gan komunikācijā ar draugiem. Tomēr svarīgi ir apzināties arī interneta vides bīstamību, lai laikus novērstu iespējamās problēmas. Ikreiz, kad bērnam iegādājies telefonu vai datoru, – pārrunā arī, kā to droši lietot! Un atgādinā, ka bērns vienmēr var meklēt palīdzību pie vecākiem, pedagogiem, zvanīt uz uzticības tālruni 116111 vai rakstīt mobilajā lietotnē "Drošs Internets".

*Kultūras ministrijas pētījumu dati, 2017.